

Neuvoston päätelmät annettu 11 päivänä toukokuuta 2010 elinikäistä oppimista tukevista taidoista ja aloitteesta ”Uudet taidot uusia työpaikkoja varten”

(2010/C 135/03)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

PALAUTTAA MIELEEN:

1. Euroopan parlamentin ja neuvoston elinikäisen oppimisen avaintaidoista 18 päivänä joulukuuta 2006 antaman suosituksen⁽¹⁾, jonka tarkoituksena on varmistaa, että yleissivistävä ja ammatillinen peruskoulutus tarjoavat kaikille nuorille mahdollisuudet kehittää avaintaitonsa tasolle, joka antaa heille valmiudet jatko-opintoihin ja työelämään, ja että aikuiset voivat kehittää ja päivittää avaintaitojaan koko elämänsä ajan.
2. Neuvoston uusista taidoista uusia työpaikkoja varten 15 päivänä marraskuuta 2007 antaman päätöslauselman⁽²⁾ ja neuvoston 9 päivänä maaliskuuta 2009 antamat päätelmät⁽³⁾ aiheesta ”Uudet taidot uusia työpaikkoja varten – työmarkkina- ja ammattitaitotarpeiden ennakoiminen ja yhteensovittaminen”, joissa painotettiin osaamisyhteiskunnan uusien työpaikkojen edellyttämien valmiuksien antamista ja jossa todettiin, että osaamis-, valmius- ja pätevyysvaatimukset kasvavat merkittävästi kaikenlaisilla ammattialoilla ja kaikilla ammattitasoilla ja että työnantajat vaativat yhä enemmän monialaisia avaintaitoja.
3. Euroopan parlamentin ja neuvoston eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi 23 päivänä huhtikuuta 2008 antaman suosituksen⁽⁴⁾, jossa kannustetaan siirtymään koulutuksen perinteisestä painotuksesta – opintojen kestosta ja oppilaitostyyppistä – ”oppimistuloksiin” perustuvaan lähestymistapaan eli siihen, mitä oppija tietää, ymmärtää ja osaa.
4. Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien luovuuden ja innovoinnin edistämisestä koulutuksen avulla 22 päivänä toukokuuta 2008 antamat päätelmät⁽⁵⁾, joissa tähdennettiin avaintaitoja koskevan viitekehyksen merkitystä luovuuden ja innovoinnin edistämässä ja jotka johtivat *Euroopan luovuuden ja innovoinnin manifestiin*, jonka suurlähettiläät esittelivät Euroopan luovuuden ja innovoinnin teemavuoden 2009 yhteydessä.
5. Neuvoston aikuiskoulutuksesta 22 päivänä toukokuuta 2008 antamat päätelmät⁽⁶⁾, joissa korostettiin aikuiskoulutuksen merkitystä elinikäisen oppimisen avaintekijänä.
6. Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien nuorten valmistamisesta 2000-lukuun 21 päivänä marraskuuta 2008 antamat päätelmät⁽⁷⁾, joissa korostettiin, että taitojen kehittämistä koskeva johdonmukainen lähestymistapa, joka perustuu elinikäisen oppimisen avaintaitojen eurooppalaiseen viitekehykseen, edellyttää tehokkaampia toimia lukutaidon ja muiden perustaitojen parantamiseksi.
7. Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien ammatillista koulutusta koskevan tehostetun eurooppalaisen yhteistyön tulevista painopisteistä 21 päivänä marraskuuta 2008 antamat päätelmät⁽⁸⁾, joissa painotettiin, että luovuuden ja innovoinnin kehittäminen on erityisen tärkeää ammatillisessa koulutuksessa ja että sitä varten olisi edistettävä aktiivisesti elinikäisen oppimisen avaintaitojen hankkimista. Päätelmissä kehoitettiin myös parantamaan ammatillisen koulutuksen ja työmarkkinoiden yhteyksiä painottamalla työllisyyttä ja pätevyysvaatimuksia.
8. Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien oppilaitosten ja työmarkkinaosapuolten, erityisesti työnantajien, välisten kumppanuuksien lisäämisestä elinikäisen oppimisen puitteissa 12 päivänä toukokuuta 2009 antamat päätelmät⁽⁹⁾, joissa suositettiin, että oppilaitoksissa kaikilla koulutusasteilla kiinnitettäisiin riittävästi huomiota työelämässä hyödyllisten monialaisten avaintaitojen hankkimiseen.
9. Neuvoston opettajien ja koulunjohtajien ammattitaidon kehittämisestä 26 päivänä marraskuuta 2009 antamat päätelmät⁽¹⁰⁾, joiden mukaan opettajan ammattiin kohdistuvat vaatimukset edellyttävät uusia lähestymistapoja ja opettajien on otettava enemmän vastuuta omien tietojensa ja taitojensa päivittämisestä ja kehittämisestä.
10. Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien koulutuksen roolin kehittämisestä täysin toimivan osaamiskolmion osana 26 päivänä marraskuuta 2009 antamat päätelmät⁽¹¹⁾, joiden mukaan jäsenvaltioiden olisi kannustettava oppilaitoksia huolehtimaan siitä, että opetussuunnitelmat ja opetus- ja koemenetelmät koulutuksen kaikilla tasoilla sisältävät ja edistävät luovuutta, innovointia ja yrittäjyyttä.

⁽¹⁾ EUVL L 394, 30.12.2006, s. 10.

⁽²⁾ EUVL C 290, 4.12.2007, s. 1.

⁽³⁾ Asiak. 6479/09.

⁽⁴⁾ EUVL C 111, 6.5.2008, s. 1.

⁽⁵⁾ EUVL C 141, 7.6.2008, s. 17.

⁽⁶⁾ EUVL C 140, 6.6.2008, s. 10.

⁽⁷⁾ EUVL C 319, 13.12.2008, s. 20.

⁽⁸⁾ EUVL C 18, 24.1.2009, s. 6.

⁽⁹⁾ Asiak. 9876/09.

⁽¹⁰⁾ EUVL C 302, 12.12.2009, s. 6.

⁽¹¹⁾ EUVL C 302, 12.12.2009, s. 3.

JA PALAUTTAA MIELEEN ERITYISESTI:

Eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista (ET 2020) 12 päivänä toukokuuta 2009 annetut neuvoston päätelmät ⁽¹⁾, jotka tarjoavat keinon vastata haasteisiin, jotka koskevat avaintaitoihin liittyvien tavoitteiden täydellistä toteutumista ja koulutuksen avoimuuden ja tarkoituksenmukaisuuden parantamista, myös määrittelemällä painopistealat työskentelyjaksolle 2009–2011, mahdollisesti kehittämällä työllistävyyttä koskevan vertailuarvon ja mukauttamalla indikaattorien yhdenmukaisen luettelon kiinnittäen erityistä huomiota luovuuden, innovoinnin ja yrittäjyyden aloihin.

ON TIETOINEN SEURAAVISTA HAASTEISTA:

1. Tämänhetkinen talouskriisi ja nopea sosiaalinen, teknologinen ja demografinen muutos osoittavat selvästi, että on ratkaisevan tärkeää varmistaa korkealaatuinen elinikäisellä koulutuksella ja lisääntyvällä liikkuvuudella, että kaikki, erityisesti nuoret, omaksuvat vankan yhdistelmän taitoja.

2. Pätevyysien hankkimisella ja kehittämisellä on ratkaiseva merkitys työllisyysnäkömiön parantamiselle, ja ne vaikuttavat henkilökohtaisten mahdollisuuksien toteutumiseen, sosiaaliseen osallisuuteen ja aktiiviseen kansalaisuuteen, sillä ne ovat merkki kyvystä toimia omaehtoisesti vaikeissa, muuttuvissa ja ennakoimattomissa yhteyksissä. Kuten avaintaitoja koskevassa suosituksessa esitetään, pätevä henkilö pystyy yhdistämään tiedot, taidot ja asenteet ja soveltamaan ja hyödyntämään uusissa tilanteissa aiemmin opittua (oli se sitten hankittu virallisesti, epävirallisesti tai arkioppimisena).

3. Koulutus 2010 -työohjelman täytäntöönpanon edistymistä koskevassa neuvoston ja komission yhteisessä raportissa vuodelta 2010 todetaan seuraavaa:

— Monissa maissa uudistetaan opetussuunnitelmia nimenomaan avaintaitoja koskevan viitekehyksen perusteella, erityisesti kouluallalla. Innovatiivisia opetus- ja oppimistapoja on kuitenkin kehitettävä ja toteutettava laajemmalla pohjalla, jotta varmistetaan kaikkien kansalaisten mahdollisuus korkealaatuiseen elinikäiseen oppimiseen.

— On vahvistettava erityisesti niitä taitoja, joita vaaditaan jatko-opinnoissa ja työmarkkinoilla ja jotka usein liittyvät läheisesti toisiinsa. Tämä tarkoittaa, että avaintaitoihin perustuvaa lähestymistapaa on kehitettävä edelleen koulualan ulkopuolella aikuiskoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa Kööpenhaminan prosessin yhteydessä ja että korkea-asteen koulutuksen tulosten on vastattava paremmin työmarkkinoiden tarpeita. Lisäksi on kehitettävä tapoja, joilla työnsaannin ja jatko-opiskelun kannalta olennaisia monialaisia avaintaitoja – jotka määritelmän

mukaan käsittävät *oppimistaidot, sosiaaliset ja kansalaistaidot, aloitekyvyn ja yrittäjyyden sekä tietoisuuden kulttuurista ja kulttuurin ilmaismuodot* – voidaan arvioida ja antaa niistä merkintä ⁽²⁾.

— On kehitettävä koulutusmaailman ja työelämän toisiinsa yhdistävä yhteinen ”kieli”, jotta kansalaisten ja työnantajien on helpompi ymmärtää avaintaitojen ja oppimistulosten merkitys työtehtävien ja ammattien kannalta. Tämä helpottaisi entisestään kansalaisten ammatillista ja maantieteellistä liikkuvuutta.

— Jotta voitaisiin parantaa kansalaisten taitoja ja antaa heille näin paremmat valmiudet tulevaisuutta varten, koulutusjärjestelmistä on myös tehtävä avoimempia ja muun maailman kannalta tarkoituksenmukaisempia.

KOROSTAA SEURAAVAA:

— Nämä edellä mainitut haasteet edellyttävät toimia niin Euroopan kuin kansallisella tasolla ET 2020 -puitteiden ensimmäiselle työskentelyjaksolle (2009–2011) suunnitelluilla painopistealoilla. Avaintaitoihin perustuva lähestymistapa on pantava kouluallalla täysin täytäntöön, jotta tuettaisiin avaintaitojen hankkimista ja laadukkaita oppimistuloksia erityisesti niiden henkilöiden osalta, jotka ovat alisuoriutumisen ja sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa. Opetus- ja arviointimenetelmien on kehitettävä ja kaikkien opettajien, kouluttajien ja koulunjohtajien ammatillista perus- ja täydennyskoulutusta on tuettava taitoihin perustuvan lähestymistavan mukaisesti.

— Nyt olisi kuitenkin myös selkeytettävä ja mahdollisesti kehitettävä niiden eri eurooppalaisten aloitteiden välisiä yhteyksiä, joiden tavoitteena on kansalaisten pätevyysien vahvistaminen ja oppimistulosten painottaminen, sekä varmistettava johdonmukainen lähestymistapa tällä alalla. Tämä olisi toteutettava avaintaitoja koskevan suosituksen ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen täytäntöönpanossa tapahtuneen edistyksen pohjalta, ja nämä olisi yhdistettävä taitojen hankkimiseen ja oppimistuloksiin kaikissa asianmukaisissa yhteyksissä ja kaikilla tasoilla. Lisäksi olisi järjestelmällisesti pyrittävä parantamaan ja vahvistamaan taitojen hankkimista niin koulutuksessa kuin työelämässäkin.

KOROSTAA NÄIN OLLEN SEURAAVILLA ALOILLA TOTEUTETTAVIEN TOIMIEN MERKITYSTÄ:

— On osoitettava, että avaintaidot ovat olennaisia kaikilla koulustasteilla ja kaikissa elämän vaiheissa. On tuettava avaintaitoihin liittyvien tavoitteiden toteuttamista vuoden 2006 suosituksessa mainituilla aloilla, mutta myös kiinnitettävä huomiota suosituksen hyödyntämiseen mahdollisimman tehokkaasti elinikäisen oppimisen tukemiseksi oppivelvollisuuden päätyttyä.

⁽¹⁾ EUVL C 119, 28.5.2009, s. 2.

⁽²⁾ EUVL L 394, 30.12.2006, s.10 ja EUVL C 119, 28.5.2009, s.4.

- Olisi pyrittävä tekemään enemmän avaintaitojen koko kirjon hankkimisen, ajantasaistamisen ja edelleen kehittämisen tukemiseksi ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen alalla.
 - Opiskelijoiden tukemiseksi työmarkkinoiden sekä jatko-opintojen ja tutkimustyön edellyttämien pätevyyksien hankkimisessa korkeakoulutuksessa olisi myös ensisijaisesti pyrittävä avaintaitojen ajantasaistamiseen, hankkimiseen ja edelleen kehittämiseen. On erityisen tärkeää, että korkea-asteen oppilaitokset antavat opiskelijoille mahdollisuudet kehittää tarpeen mukaan kykyä kommunikoida vierailta kielillä ja tarjoavat vankan yhdistelmän monialaisia avaintaitoja, koska ne ovat perusedellytys muiden taitojen hankkimiselle, eri työympäristöihin sopeutumiselle ja aktiivisena kansalaisena toimimiselle.
 - Opinto-ohjelmien suunnittelun, opetuksen, arvioinnin ja oppimisympäristöjen tulisi perustua johdonmukaisesti oppimistuloksiin eli tietoihin, taitoihin ja pätevyyksiin, jotka opiskelijoiden on hankittava. Monialaisiin avaintaitoihin, jotka edellyttävät oppiaineiden rajat ylittäviä ja innovatiivisia menetelmiä, olisi kiinnitettävä erityistä huomiota. Jotta taitoihin perustuvaan lähestymistapaan siirtyminen onnistuisi, olisi toteutettava toimia myös sen varmistamiseksi, että opettajilla, kouluttajilla ja koulunjohtajilla on edellytykset hoitaa tällaisen lähestymistavan edellyttämät uudet tehtävänsä. Tätä prosessia voidaan tukea lisäämällä koulutuslaitosten ja muun maailman, erityisesti työelämän, välisiä kumppanuuksia.
 - Tarvitaan myös lisätoimia kansalaisten virallisessa ja epävirallisessa oppimisympäristössä sekä arkioppimisympäristössä elämänsä aikana saavuttamien pätevyyksien riittäväksi arvioimiseksi, kirjaamiseksi ja osoittamiseksi, jotta edistetään heidän työllistymistään ja lisäoppimismahdollisuuksiaan sekä aktiivista osallistumistaan yhteiskuntaan. Joustavilla koulutusväylillä voidaan parantaa kansalaisten työllistymismahdollisuuksia sekä helpottaa heidän kehittyvien taitojensa ja tulevien oppimistarpeidensa tunnistamista. Taitojen tunnistamis- ja kirjaamisvälineiden tehokkuutta voitaisiin lisätä, jos kaikki koulutuksen ja työmarkkinoiden toimijat voisivat omaksua yhtenäisen terminologian ja luokittelua koskevan lähestymistavan.
- KEHOTTAJAA JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA:
- tukemaan tiedonvaihtoa edellä mainittuja aloja koskevista parhaista käytännöistä ja kansallisista aloitteista. ET 2020 -puitteiden ensimmäiselle työskentelyjaksolle (2009–2011) suunniteltujen toiminta-alojen mukaisesti ja hyödyntäen mahdollisimman tehokkaasti Cedefopin asiantuntemusta ja jatkuvaa tukea olisi opinto-ohjelmissa, arvioinnissa ja tutkimisissa kiinnitettävä tässä yhteydessä entistä enemmän huomiota monialaisiin avaintaitoihin, edistettävä luovuutta ja innovointia kehittämällä erityisiä opetus- ja oppimismenetelmiä ja myös kehitettävä koulutuksen tarjoajien, yritysmaailman ja kansalaisyhteiskunnan välisiä kumppanuuksia.
 - tukemaan ammatillista perus- ja täydennyskoulutusta, jotta huolehditaan myös siitä, että kaikki niin yleissivistävässä koulutuksessa kuin ammatillisessa koulutuksessa toimivat opettajat, kouluttajat ja koulunjohtajat saavat edellytykset hoitaa taitoihin perustuvan lähestymistavan edellyttämät uudet tehtävänsä.
 - toteuttamaan toimia sen selvittämiseksi, kuinka avaintaitoja voidaan jatkuvasti kehittää ja mukauttaa yksilöiden kohtaamien haasteiden mukaisesti koko heidän opiskelu- ja työelämänsä ajan, muun muassa tarkastelemalla ja kehittämällä avaintaitojen arviointia koulutuksen eri tasoilla. Erityisesti olisi pohdittava, olisiko luotava yhteys jäsenvaltioiden täytäntöönpanemaan eurooppalaiseen tutkintojen viitekehykseen (EQF) sisältyvien oppimistuloksiin perustuvien viitetasojen ja avaintaitojen koskevan viitekehyksen välille.
 - pyrkimään yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen, julkisten työvoimapalvelujen ja muiden sidosryhmien kanssa kehittämään yhteinen kieli – tai yhtenäinen terminologia – joka kattaa eurooppalaisen taito-, osaamis- ja ammattiluokittelun (ESCO). Tämän yhteisen kielen tavoitteena olisi pyrkiä parantamaan oppimisprosessissa hankittujen pätevyyksien sekä ammattien ja työmarkkinoiden tarpeiden nivelymistä toisiinsa ja luomaan näin siltoja koulutusalan ja työelämän välille. Yhteinen kieli voisi sekä tukea eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen täytäntöönpanoa että ottaa sen perustakseen helpottamalla koulutustarjonnan, yksilöllisten oppimistulosten ja -kokemusten sekä niihin liittyvien työllistymismahdollisuuksien kuvailua ja luokittelua. Yleisenä tarkoituksena on auttaa kansalaisia, julkisia työvoimapalveluja, ammatinvalinnanohjaajia, ohjaajia ja työnantajia ymmärtämään kansallisten tutkintojen oppimistulosten merkitys työtehtävien ja ammattien kannalta ja hyödyntämään yhteistä kieltä, jotta pätevyysvaatimukset ja työmarkkinoiden tarpeet kohtaisivat paremmin.
 - kehittämään ja edistämään yhdessä kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa epävirallisen ja arkioppimisen tunnistamista, jotta kaikille kansalaisille annettaisiin edellytykset osallistua jatko-opintoihin ja työmarkkinoille.

- kehittämään Europass-puitteita eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen täytäntöönpanon mukaisesti, jotta voitaisiin tehokkaammin kirjata ja tuoda esiin kansalaisten elämänsä aikana eri oppimisympäristöissä omaksumat tiedot, pätevydet ja taidot, myös harkitsemalla henkilökohtaisia taitoja koskevan passin kehittämistä jo olemassa olevien Europassin osatekijöiden pohjalta.
- jatkamaan työtä uusien työnteko- ja opiskelutarkoituksissa tarvittavien tietojen, taitojen ja pätevyksien tunnistamiseksi ottaen huomioon uraohjausjärjestelmien merkitys, jotta voidaan tukea kansalaisia heidän pyrkimyksissään löytää ja luoda uusia ja parempia työpaikkoja sekä mitata ja

analysoida taitojen tarjonnan ja kysynnän mahdollista kohtaamattomuutta.

PYYTÄÄ KOMISSIOTA:

raportoimaan neuvostolle vuoden 2011 loppuun mennessä, miten näissä päätelmissä esitettyä toimintasuunnitelmaa voitaisiin kehittää edelleen, sekä työskentelemään yhdessä jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa suunnitelman täytäntöönpanossa eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista 12 päivänä toukokuuta 2009 annetuissa neuvoston päätelmissä esitettyjen päätavoitteiden mukaisesti sekä Eurooppa 2020 -strategian puitteissa.